

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Any 2.º

Dissapte 19 de Octubre de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 79

SECCIÓ GENERAL

La trama del Centralisme

I

Desenganyemnos, los que estimém á Catalunya y desitjém desvetllarla del ensopiment que li ha causat lo centralisme, hem d' obrar sempre; y de quina manera tenim de dirigir nostre treball? primerament desmascaramos á aqueixos vividors, á aqueixos polítichs sense enfranyas que viuhen del vilpendi y del desenganyement, fent tremolar la bandera de las reivindicacions de la pátria en lo cimbral del castell de las honradas y de la justicia. Tenim de dirigir nostres treballs á semblansa dels enginyers del exércit, qui al mateix temps que obran lo viarany, lo netejan de maleses y enfilan amunt, sempre amunt, la artillería y el comboy.

No demanau avuy justicia, que se 'n es perdut lo nom, en son lloch demaneu influencia y sereu atesos. Desde 'l cimbral del poder fins l' empleo de burot, qui ho fa tot es la influencia.

Al pujar una situació no 's mira las bonas qualitats que haurian de tenir los cridats pera governar lo que hi diuhen la nació espanyola, sino que miran lo temps que dejen las sangoneras que en tornt pacífich xuchan la sanch de las pobres regions: quan donan señales d' estar impacients se 'ls han d' atendre. Com que segeixen al capitá de cuadrilla; no per propia convicció; sino á semblansa de tiburo, pel tuf del carnatge, d' aqui ve que quant braman no 's pot menys que satisfer sa gola, del contrari lo prestigi material s' ha de dir material, puig de moral lo partits madrilenys ja sabem que 'ls manca) del quefe perillarria anar per terra.

Es satisfet lo desitj dels xucladors de primera fila, quan ja desde Madrit, que es son cau d' acció, se prepara la trama pera xuclar ab tranquillitat, gronxantse en un balancí y fumant puros expressos que regala en gratificació á sos bons treballs la tabacalera á sos antichs protectors y accionistas.

D' aquesta trama ne segueix lo cambi de governadors, qui satisfan á sou l' imperi de son quefe madrileny, preocupantse poch las mes de las vegadas de las lleys, de quinas hauria d' esser lo primer guardador, y, además no son aquets coneixedors del carácter del país ja que casi tots, si no tots, son de la mateixa nissaga, curyats, cosins, nebots, amichs ó benvolents dels ministres; resultant haverhi comunitat á mes de parentell, també de sanch; sa rassa es privilegiada per fer anar endonya la butxaca y sanch de las pobres regions espanyolas que si-us plau per forsa han de soportar lo jou d' aqueixos inhumans sacerdots del estrangulador centralisme.

Aqueixos manan (ó xuclan) á la provincia ab associació del cacique máxim de sa jurisdicció, y gent que de grat s' associan á la explotació de sa Mare que li dona la vida, llenguatje, interessos y tot quant te; que aquest li mana, encar que sia fer beure aygua d' ordi á lo que es mes sagrat, á la mateixa Justicia.

Eixos caciques son senyors y majors de las provincias, y tenen á son mando, com lo de l' Africa, altres de mes baixa categoria que ells, que tenen á son cuydado lo secundar en tot y per tot máxim, qui deixa campar á las sevas als caciques menors, qui tenen á son càrrech lo fer surar als diputats adictes per son districte, y en premi de sos treballs pagan una petita contribució per mes que sian molt grans sas propietats, fan á son gust los alcaldes, jutjes municipals y

regidors, y lo que es mes sensible, fan vinciar fins la mateixa «vara de la Justicia». Si 's fa reparto de consums en lo poble, ell no 'n paga; solen fer fondissos á sos fills quan han d' entrar y servir al gremi del luxo de la pobre Espanya traigant la motxilla; y ab tot lo que 's refereix á son districte es cridat. no fent-sehi res sens son autorisat consentiment: fins los aspirants á estanquers, municipals, burots y nuncis han de dirigir sas sollicituts á ell.

Aqueixos cuydan d' imposar los secretaris als municipis de son mando, y lo que es mes, una empleomanía tan numerosa com inútil. Y encare dirán que la política y 'ls polítichs no son desinteresats?

Vaja que 'l que aixó diu no sap lo que es la política centralista.

Y encare no ho veus poble, encare no ho enteneu catalans; vaja que me reixeu garrotadas per suferts.

II

Es tant l' envilment del poble y tan cego está d' aqueixos partits que 'l degradan que basta qu' un xerrameca lo cridi á una reunió y l' escalfi de cervell ab quatre mots mes ben dits que ben pensats, pera que la inmensa majoría li donga un vot y fundi en ell, sas mes preuhadas esperansas, no veyenthi en ell, tan cegos están, un explotador de sa voluntat y defraudador de sa esperansa falaguera.

A vegadas son personas aqueixas, que sa llar va com se sol dir «com Deu vol» y 's proposan, y 's prometen fer anar ab color de rosa, y fer brillar la prosperitat al districte que ab deshonra representan y que ab sobra de llegendesa los totos de sos habitants li han conferit.

Es tan crónica la malaltía d' aquestos, que s' estarrufan, com un gall-indi, y quedan mes satisfets al saber que son bordissench representant á Corts ha fet un discurs ab ayres ciceronians, encar que buyt de conceptes y plé de paraulas, que no pas que 'ls hi diheu que ha votat contra un tractat de comers, y aixó passa fins en los districtes mes industrials de Catalunya.

Sabém un grandistricte que per son comers é industria necessitaria representants de casa coneixedors de sas necessitats y defensor com lo que mes de la industria y del comers que sos habitants esplotan: donchs bé; anaren quatre castellans resseguint los pobles que forman lo districte, embabiecaren sos habitants, quins lo tragueren triomfant de las urnas: aixó no vol dir que tinguessin de votar á son contrincant, ni molt menys, puig se li podria dir d' aquest últim que si no l' embruta l' enmascara.

En eixa elecció los votants se desvetllaren en gran manera pera fer surar á son candidat qui guanyá per gran majoría, mes entussiasmats per sa xerrameca, de moment no 's cuydaren de mirar sos antecedents, y, han dormit sobre 'ls llores de la victoria fins que vingué 'l conflicte que 'l govern de 'n Sagasta 's creá ab los últims tractats de comers, que foren la pedra de toch pera coneixer á lo sus dit diputat, quals fets se cuydaren d' obrir los ulls als que sols eran bornis, mes los cegos [pobres] se cuydarán de sortirlo triomfant en las vinentes eleccions, ab tot y son lliure-cambisme, y ell podrá ben dir que 'ls cegos l' han elegit pera son representant. Que ho es de víu: ell si que podrá dir que en paisos de cegos, qui hi veu es lo rey, per mes que 'n sia foraster.

Pobres electors, sense créureho los fa beure á galet.

JOAN CLAPÉS Y CORBERA.

Sant Andreu de Palomar 10 d' Octubre.

DISCURS

pronunciat pe 'l president del jurat, l' inteligent propietari-agricultor y Diputat provincial D. March Mir y Capella en lo acte de la distribució de premis que 's celebrá en lo Centro Agrícola del Panadés lo dia primer de Septiembre.

Molts Ilustres Senyors: Senyoras,

Senyors meus y amichs:

Tinch d' agrahir al Centre Agrícola del Panadés y especialment á la Junta Directiva, l' honra de ser

membre del Jurat, y al jurat lo nomenament de President seu, càrrech que, com tots sabeu, porta en ella la obligació de dirigirvos la paraula aquesta tarde. Confesso que 'm ve gran la investidura, y si altra cosa pensés, vindria á ferme palpar la freda realitat y á confondre la superbia mia. examinar la llarga llista d' homens eminentes que han desempenyat aquest càrrech en anys passats: aixó bastaria pera fer ressaltar la mia insuficiencia.

Permetéme que avans de tot, dediqui un piados recort á la memoria dels que ocuparen aquest sitial y han passat ja á millor vida, y que á aquells que viuheu encara, alguns dels quals están presents en aquest acte, á aquells de qui podém esperar encara tan valiosas energías en favor nostre, los envihi desde aquest lloch la mes cordial estreta de má.

D' altre part ningú menos que jo indicat pera péndre part en aquest certámen, ningú menos que jo digne de ser cridat pera dirigirvos la paraula en aquesta festa: certámen y festa que teniu perfecte dret que passi per vosaltres joyós y alegre sense que ni un núvol vingui á trencar lo cel blau sobre lo qual deu desenrotllarse. Perque si las abundancias del cor surten per la boca, las paraulas que jo aquí produhexi han de ser una nota discordant.

Y 's comprén; agricultor en aquest tros de terra catalana que atrevessa 'l Noya, agricultor en lo tros baix del Panadés, comarca que avans extenia una sola y hermosa vinya desde 'l Llobregat fins al Gayá y desde las costas de Ordal fins á las rocas del Montserrat, he de fer una comparació entre lo que era y lo que es nostra estimada terra. Idea fixa, extranya, que no 'm deixa de dia ni de nit, ab la qual somnio, de la qual parlo á totas horas, y que es objecte de mons desconhorts y de las meuas esperansas.

Avans, tot era alegría y benestar en nostra clase. Al arribar aquest temps s' acostaba la cullita com solzament anomenavam á la cullita del rahims. Per tot arreu véyau aquellas interminables renglas de ceps frondosos que alsaban sos brassos plens de pámpols y carregats de fruit sobre una terra ben conrehada. L' aygua ben conluhida, no xaragallava la terra emportantsen d' ella la capa vegetal, y s' arreglayan las raras pera ferhi passar los animals y 'ls carros que debían portar al cup la madura berema. En los carrers y plassas de la vila véyau compareixe una munió de pagesos que anavan á comprar taps y aixetas, botas y portadoras; que demanavan lo mestre de casas porque 'ls resseguis los cups, lo fuster que arreglés las bastidas, lo manyá que preparés la premsa.

Perque havia arribat la plenitud del any agrícola, l' hora de recullir fruits ab quin valor satisfer las necessitats de la familia. Tal volta per saldar un deute contractat en dias negres, tal volta lo deslliurament d' una carga de justicia, potser lo posar llevat á una idea de molts dias acariciada ab lo fi de donar mes desenrotllo á la esfera en que 's deuria moure los vinentes.

Avuy tot ha cambiat; y mes que aquí, en la nostre pobre terra hont mos dias passen, tristos y amarchs. Pujeu en un serrat y dexeu anar la vista fins allá ahont vos arribi. Per tot un inmens hermot plé d' olivardas, cánem bort y malas herbas; entrenhi; las renglas de ceps encara las hi veuren, però son morts, negres per la descomposició de la soca y aixecant los brassos sechs com de esqueleto, que va deixar lo derrer any lo pagés pera no fer una inutil poda. Las raras abandonadas deixan sobrexir l' aygua de la pluja que s' emporta la terra avans conrehada y que solzament en alguns llochs s' atura aguantada per los esbarzes y l'herba-fam, que, si be nos prestan ara aquest servey d' actualitat, farán mes difícil y costosa la reconstitució de la nostra vinya.

Y ningú va al poble á buscar éstres que no necessita pera fer la berema, ni homens que l' ajudin en la presa d' una cullita que es nula. Y 'ls cups quedarán buits; la premsa seca, y esventadas las botas en lo celler romátich y abandonat, sentnos solzament dable,

per fer algún diner, vendre lo vaixellam per llenya y la premsa y los perols per metall vell si volém conixer lo Septiembre.

¿Qué será de la nostra terra en lo pervenir? No ho sé Pero malament, si oblidant pasadas rancunias. no treballém tots a la una pera refer nostra riqueza perduda. Perque no cal esperar que lo poch que queda se salvi; tot s' ha de perdre per la malehida marfuga que ha caygut sobre nosaltres. Si algún dupte hi hegués encare, lo trauria l' aspecte de las nostras vinyas, frendosas un dia, y que avuy son mortas unas, morintse altres, malaltas totes com venen a demostrar aquestas fusadas que per tot arreu s'hi veuen. Y las del Llobregat avans tan fértils y sanas, grogas y tristas aquest any, plenas de rotllos de *filoxera* que fan endevinar sa segura ruina.

Es que, com nos ha sucehit a nosaltres, comensa la invasió per quatre cepos, y després per la vinya entera, y l' hisenda, y l' terme, y la comarca s' perdén, quedant hermot lo que era avans era terra de benedició y de riqueza.

Be' ns cal donchs unir totes las forsas, que se necesitan pera retornar nostra agricultura. Cal aprendre lo que han fet altres pobles pera salvarse, que iniciativas y energías no'n faltan en lo nostre pera aprofitar los avensos de la agricultura si se li portan a son alcans.

Ja sé jo que es mes fácil predicar que realisar la unió del treball y del capital agrícolas en aquesta terra regirada per predicacions funestas que han sembrat en ella malas llevors sortidas en sa major part del ditxós camp de la política, que han vingut a fomentar bordas concupiscencias regadas ab la tormentosa aygua de una tempstad pasada, passada si, pero quin ronch se fa sentir encare en no llunyanas serras y que pot tornarnos sobre nostras caps la més petita venteguera electoral.

Ja sé jo que es de mal predicar los avensos de la novíssima agricultura en una época que cap producte de la terra val res, contrariats en tots los mercats per la concurrencia dels produïts per pobles que tenen la má d' obra a preu infim y los transports a preus inverossímils. Mes es precis resoldres a posarse al nivell dels altres pobles: no menjarém si no s' treballa y quedarem enderrera y derrotats si no seguim ab resolució lo camí obert per aquells que, perduts com estém ara nosaltres, han sapigut sortir de la desgracia vencedors y grans.

Per fortuna s' desperta l' esprit rural en nostra patria. En aquesta época calamitosa; quant sembla que solzament hagi de malahir sa sort funesta qui ha nascut, com nosaltres, pagés, tothom vol serne; tothom vol pendre part en la defensa de l' agricultura, y homens eminents y de valia indiscutible, prenen la part nostra ab un zel que hauriam de envejar nosaltres.

Y fora d' aquest lloch ahont. en aquesta festa fa anar sobre nosaltres sas alas l' esprit rural qu' ha de salvarnos, se vehuen mostrars de que s' remou també. Los meetings, las reuniones, las creacions de cambras agrícolas, las manifestacions y recursos a las autoridades administrativas; clar demostren que va prenent llarga volada aquell esperit.

Efecte seu ha estat lo moviment que s' inicia en las altas esferas de la Administració, allá ahont las lleys, favorables ó contrarias als pobles, se trencan. Y veheu lo Ministre d' Hisenda voler ab resolució, sia un fet la revisió de las cartillas evaluatorias, fonament directe de la tributació nostra, y lo decret del 16 d' Abril que s' dirigeix a rebaixar ó condonar la contribució dels terrenos fets malbé per la *filoxera* pedregadas ó altres plagas,

Tal volta algún exigent trovi que la disposició manant reformar las cartillas, sia, en aquest sol y limitat concepte massa car, y que si ha de tenir relació ab la reforma precisa de nostre catrastra sia massa pobre. Mes ella indica lo rumbo pres per qui dirigeix l' Hisenda pública, y es de esperar no cedirá aquell en son camí una vegada empres.

Tal volta algún desconfiat cregui que lo decret de condonació de contribucions per los terrenos perduts no tindrà cap efecte. ¿Qui sab? Tots los requisits necessaris per que estigués ben complert en nostre provincia, s' han fet. Los pobles demostrant lo carinyo que debian tenir a sos interessos han formulat los expedients parcials, y la Diputació Provincial cumplint generosamente en son deber de guiarlos y secundarlos, ha fet un expedient general per la provincia. Informat, com calia, per las tres diputacions germanas nostras, y per lo Sr. Delegat d' Hisenda, funcionari que mes d' aprop toca las nostras necessitats, ha anat a Madrid en degut temps sense que res hi falti per son cumpliment davant la ley.

Res mes hi han de fer per ell los que suplican, y solzament poden encomenar a Dieu lo salvi de las marmors que tal volta puguin presentárseli a darrera hora, allá, al cap de munt de tot.

(S' acabarà)

IMPORTANT ALS AGRICULTORS

En un periódich de Granada hem llegit que un agricultor andalús va tenir anys anteriors una considerable exportació d' alls als Estats Units y Méjich.

Mes com la desgracia persegueix en tots sentits fa dos anys va sufrir una ruïnosaxa baxa aquella mercaderia, y al infim preu que se cotisaba en los mercats, no valia la pena de embarcaria.

En aquesta situació un hisendat que tenia una gran partida d' alls veyent qu' era imposible vendrels, determiná enterrarlos al peu dels cepos de una vinya que tenia filoxerada.

Quant arribá el temps de brotar la vinya, va notar que las torias surtian ab mes forsa y molt ofanosas. La filoxera habia desaparegut y la vinya va produhir abundancia de rahims.

Un altre vehí, tirá lo passat iveren en altre cepos també filoxerats, un decuit ben concentrat y el resultat ha sigut en extrem satisfactori.

Demon la noticia tal com la hem llegida y excusem dir la importancia que tindrà pera moltras comarcas, que 'ls alls servexin realment pera extingir la filoxera.

CRÓNICA

EXTRANGER

La cuestió de Corea, que s' creya definitivament arreglada per lo tractat de Semonosaki se acaba de reproduhir impensadament, habent esclatat una gran revolució. La reyna ha sigut estrangulada a dintre de son palau, com també tres de las damas de servey y l' ministre del Interior. Los cadavers de las víctimas foren seguidament tirats al carrer y cremats. Molts dels principals personatjes del partit de la reyna han sigut empresonats.

Las noticias d' aquesta revolució palaciega transpúan ab molta dificultat. Se creu que la reyna mare fou asesinada durant la nit; en quant al rey ha hagut d' abdicar pera escaparse de la mort.

S' ha constituït un nou ministeri ab lo concurs d' elements japonesos.

—Continuan essent objecte de moltes preocupacions los sucesos que ocorren a Constantinopla; asegurantse la intervenció de les sis grans potencias Inglaterra, Fransa, Rusia, Alemania, Austria é Italia. Per altra part, hi ha telegrames de Roma en que s' diu que 'ls esforços del comité angloarmani, que tiran a guanyarse las simpatias del Sant Pare a favor de la causa armenia, no obtindrán exit complet. Lleó XIII vol obrar ab molta prudencia respecte a la Porta, segons se diu, perque necessita que l' sultá no posi entrebanchs a s' esforços del papat pera la unió de las Iglesias d' Orient.

—Dihuen de Bruselas que s' está organisant una expedició militar pera reduhir a la obediencia als insurrectes del Congo. Manará aquesta expedició un antich ajudant del rey.

—Lo testament de Pasteur es tan senzill com gran fou lo talent y 'ls beneficis que l' immortal bacteriólech ha deixat a la humanitat.

Heusaqui l' text:

Aquest es mon testament. Deixo a ma esposa tot lo que la lley me permet que li deixi. Tan de bo que mos fills no s' apartin may de la lley del deber y conservin sempre pera sa mare l' amor que mereix.—Ll. Pasteur.

ESPANYA

Las noticias alarmants que s' reben de Cuba, ahont no sont los insurrectes solsement homens de color sino persones distingides, la organizació del enemich, las desconfianças d' en Martinez Campos y lo desencant que la pérdida de tantas ilusions ha originat demostrant cada dia ab més evidencia que Cuba es un xuclador immens ahont se fonen totes las nostras energies, sense que la insurrecció siga vençuda, han creat en lo pays un estat negitós semblant al neguit d' aquell que pressén una gran desgracia que no coneix.

A engrossar aquesta incertitut han vingut les noticias de que alguns elements dels Estats Units, que simpatizan ab la causa dels insurrectes cubans, treballan pera que lo govern reconegui a favor d' aquets la beligerancia.

Lo regonoxement de la beligerancia podria portar complicacions, y donar a l' actual insurrecció un nou giro que ningú pot dexar de preveuer. Mes donat lo caracter de la rebelió, no es aventurat afirmar la dificultat de que hi hagi cap govern que puga regonexerla, ni tans sols respectarla.

Per quants tingan la més petita ideya del dret internacional los insurrectes no representen un partit polítich en lo verdader sentit, condicio *sine equa non* per la declaració de beligerant. Ademés tal regonoxement enclouria un gran contrassentit per la política americana conforme acertadament observa lo periódich *Washington Star* en las següents paraules:

«Aquest Govern prengué una actitud tan contraria a la revolució del Brasil que no podria avuy regonexer a la de Cuba sense seguir una política diametralment oposada. Aquest Govern, en efecte, ha sostingut lo principi de que, pera regonexer als insu-

rectes, es precis que aquets constituixin un govern y lo sostinga y contin ab diners y una esquadra suficientes pera fer efectiu un bloqueix; mes fins ara no té noticia de que contin los separatistes cubans ab cap d' aquets requisits».

N' obstant d' axó lo govern de Madrid fa grans preparatius. Arma de canons moderns los barcos de l' esquadra, reuneix material de guerra en grans cantitats y fins se diu que l' Ministre de Marina te 'l proposit de trasformar en barcos de guerra los vapors de la Trasatlántica.

Se tracta com se veu de fer un espectacle de forces, quant millor hauria sigut mantenir nostre dignitat rebutjant ab energia las pretensions dels Estats Units respecte al pago de la indemnizació Mora y les reclamacions per les canonades del Conde Venedito al *Alliance*.

Fora de la guerra de Cuba la nota dominant de la setmana es la qüestió universitaria.

Lo govern devant del conflicte ocasionat pels estudiants de Barcelona no ha fet més que seguir la conducta de sempre. Fuir d' estudi, buscant una sortida encar qu' aquesta siga tan indigne com la de fer eclipsar una Real Ordre.

Mentrestant la premsa s' entreté esbrinant tota clase d' armes a fi de resoldre lo gran plet que s' ha posat a la llibertat de la cátedra.

L' *Imparcial* veu la solució dels conflictes que pugen originarse, per la necesitat d' amparar la llibertat de la ciencia y lo deber del Estat católich de no molestar a l' Esglesia, en la presidencia, en que no sigan *cursis*, ni 'ls llibrepensadors, ni 'ls católics.

Pera lliurars: uns y altres d' aquesta nota infamant que lo bon só y l' *esprit nou* imposan als mortals, necesitan disimular llurs ideyas y sentiments, dexarse portar per la corrent, no lluytar sino per alló que materialment los interesa burlantse del ideal y viure, viure bé, viure comodament y viure lo més possible.

Axó es lo que importa segons les famoses teories del periódich madrileny, exas son las corrents de nostres temps miserables. La demés son *curserias*.

Mes si aquets governs del centralisme no haguessin tingut per *curserias* la virtut, la moralitat administrativa, la previsió y los ideals, avuy a ningú preocuparia en Maceo, ni la sang del poble tindria de pagar los grans desacerts dels distingits, dels homens de mon, dels esprits oberts que per no incorrer en la nota de *cursis* se dexaren creixer las unglas en las Oficinas de la Península, tornaren de Cuba ab las mans brutas y avuy los tenim per aquí posant a preu llurs conciencias.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—*Sessió del 14 Octubre*.—Baix la presidencia del Sr. Espona y asistencia de 11 regidors se celebrá sessió, prenguense los següents acorts, despres de llegida aprobada y firmada l' acta de la anterior:

Adjudicar definitivament la subasta per lo enderrocament de las murallas a D. Isidro Mirabittas.

Concedir a la empresa d' ayguas d' aquesta ciutat autorizació pera canbiar lo ramal entre la plassa de San Francisco y la de la Independencia, ab las següents condicions:

1.ª La nova canyeria tindrà que colocarse sota l' acera del costat dret dels carrers que aquella hagi d' atravesar.

2.ª En la plassa últimament nombrada la canyeria se dirigirá per el costat esquerra.

3.ª Les obres deurán ferse per parts: la 1.ª desde lo carrer de San Francisco hasta la plassa del Moli; la 2.ª fins a la última casa del carrer del Mercadal; la 3.ª desde el carrer de las Bernartadas fins la cantonada de las Pescaterias; la 4.ª fins a la Plassa de la Independencia y la 5.ª aquesta plassa.

Destinar 600 pessetes per premis de les escoles de 1.ª ensenyansa distribuïntlas proporcionalment segons lo número de alumnes.

Aprobar varis comptes.

Dexar sobre la taula una sollicitud de varis vehins demanant la prolongació, alineació y rasant del carrer nou del Teatro fins a la de San Joseph, prévia declaració de utilitat pública y expropiació forsoxa del pati de la casa de D. Joaquim Coma.

Hem rebut lo programa que ha circulat l' Ajuntament d' aquesta ciutat, pera l' concurs de *Coplas Sadanas Ampurdanesas* que ha de tenir lloch per las firas en lo teatro, de lo qual ja tenem coneixement nostres abonats, per lo solt publicat en un dels numeros anteriors de nostre semanari.

Al veure l' programa oficial y llegir la sevas condicions, hem observat un petit detall que podria ser perjudici per l' exit del concurs, ja sigue per mala expresió ó per que realment s' elimini d' ell a una gran part de las coplas que podrian obrar.

Diu lo programa, que l' concurs será de coplas sardanas ampurdanesas. ¿Vol dir que no mes hi podran pendre part las coplas del ampurdà? ¿Voldrà dir que las sardanas que s' toquin han de ser ampurdanesas? ¿que voldrà dir, donchs? En lo primer cas seria limitar lo concurs a unas coplas determinadas, escluint també las de la Selva; cosa que creyem no está en l' intenció del Ajuntament per mes que vulgue concretarho a las de la provincia. En lo segon cas, seria un disbarat, puig, las sardanas se tocan d' una sola manera, per mes que s' ballin de dos; ó siga a la selvetana y a la ampurdanesa.

Creyem que l' Ajuntament hauria d' aclarir lo concepte d' ampurdanesas, ben clar, si al concurs poden pendri part totes las coplas, que siguen *selvetanas*, per que d' altra manera, aquestas no se brán si 'ls hi volen ó no. Y si entent que se refereix, a ser las

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 19—S. Pere de Alcántara cf.
 Diumenge, 20—S. Joan Canci cf. y sta. Irene vg.
 Dilluns, 21—Sta. Ursula y onze mil verges.
 Dimars 22—Sta. Maria Salomé vda. Cordula y Alodia.
 Dimecres, 23—S. Pere Pasqual b. y mr.
 Dijous, 24—S. Rafel arcángel y s. Bernat Calvo bisbe.
 Divendres, 25—Sts Crispí Crispiniá y Genaro mrs.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la iglesia del Mercadal.
 Demá se trobarán en la iglesia de las Adoratrices.

SECCIO COMERCIAL.

Mercat de Gerona del día 12 d' Octubre

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	13'00
Mestav.	»	10'
Ordi.	»	7'00
Segol.	»	10'
Civada.	»	6
Besses.	»	10'
Mill.	»	10'
Panis.	»	10'
Blat de mero	»	1'000
Llobins.	»	7'00
Fabes.	»	10'00
Fabó.	»	11'
Fassols.	»	20'
Monjetes.	»	19
Ous.	Dotzena.	1'30

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
 Ferrria Vella.—3 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo m. n. perquè á més de sos efectos maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.
 Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24.
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
 També's troba de venda en dit establiment la

TINTURÀ ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMTA Y ENQUADERNACIO

DE

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfichs; sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot lo referent á la Imprempta.

Sobres comercials de color á

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIO DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALANISTA, de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cubierta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalán» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONES

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas pera la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
 Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos á preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anémia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: **Ampolla 10 rals.**

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. **Ampolla 12 rals.**

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulante de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: **Preu 8 rals.**

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
 Al detall en totes les farmacies.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companya general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins á idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem.	4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miuto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs **50** per **100** dels beneficis de la Companya.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13

GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS
 Especialidad en trajes para col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIO

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vaca. També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als metjes y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director D. Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companya Espanyola dedicada exclusivament á **SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA**

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP. SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y dens.
 Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesettes la pessa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros
 Novetat, bon gust y economia.

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2.—1.^a

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims